

L'herència Monsalvatge

Anna Jurado

Foto: Revista de S'Agaró/arxiu

El passat 7 de maig va morir a Barcelona Xavier Monsalvatge i Bassols als noranta anys; i després dels homenatges que se li han fet aquests darrers anys, ens resta la seva extensa obra musical, constituïda per més de cent composicions, i el record més proper a nosaltres es troba cinquanta anys enrere, concretament als Festivals de Música de S'Agaró, que es van convocar al llarg de més de vint anys.

Xavier Monsalvatge només tenia nou anys quan va morir el seu pare, Francesc Xavier Monsalvatge i Iglésias, conegut escriptor i pintor modernista de principis del segle vint, però segueix els seus passos i la seva necessitat d'expressar-se artísticament.

La passió de Xavier

Monsalvatge per la dansa

L'any 1933 Xavier Monsalvatge presència al Liceu vàries representacions del Ballet Rus, obres de Falla i de Stravinski, i és a partir d'aquí que s'interessa pel món de la dansa.

Al llarg dels anys cinquanta participa a la *Revista de S'Agaró* amb diversos articles dedicats a la recuperació de vàries agrupacions o esbarts dansaires a S'Agaró durant l'estiu del 1956, en un darrer intent de recuperar la dansa popular catalana i de fer-la perdurar en el temps.

L'estil antillà de Monsalvatge

En la seva recerca d'un estil personal, Xavier Monsalvatge pren com a base de la seva música la cultura de les Antilles, amb ritmes i melodies que venen de l'Amèrica Central. L'any 1944 viatja a la Costa Brava amb Néstor Luján i Josep Mª Prim per a recopilar aquelles havaneres més genuïnes que canten els pescadors, que es reunien a les tertúlies que es feien a casa de Josep

Pla, a Llofriu. L'any 1948 publica *Àlbum de Habaneras* seguint el seu intent de recuperar un folklore que estava caient en l'oblit.

En un dels articles que Xavier Monsalvatge publica a la *Revista de S'Agaró* afirma que aquestes cançons populars constitueixen una síntesi d'havanera i de sardana, ja que els pescadors van acabar adaptant l'havanera a la seva manera de sentir la música, acostant-se així a la retòrica de la sardana. L'any 1949 escriu l'article *Sardanes en S'Agaró*, on segueix la seva línia de defensa del folklore català, referint-se al concurs de sardanes que s'havia convocat a S'Agaró

l'estiu del mateix any, amb l'intent de consolidar una tradició de ball i contribuir a la difusió de la sardana, convocant un important certamen per a compositors de sardanes, amb l'atorgació de premis per part d'un jurat especialitzat, que hauria de repetir-se cada any.

L'any 1955 apareix en aquesta mateixa revista l'article *Nuevo descubrimiento de la sardana*, en referència a la consolidació d'aquest certamen de composició, el Premi de Sardana S'Agaró, convocat per primer cop l'estiu de 1954, i del qual Xavier Monsalvatge formava part del jurat.

Monsalvatge i S'Agaró: lligam familiar i musical

Xavier Monsalvatge ha estat durant molts anys comentarista de l'activitat musical catalana i ha assistit a nombrosos recitals de música a tot Espanya i a

Un nombros auditori va desbordar els jardins de Senya Blanca l'agost de 1957.

l'estranger. L'any 1956 és designat Secretari de la Comissió Promotora dels Festivals de Música de S'Agaró.

De l'any 1956 al 1977 tenien lloc cada estiu els primers festivals de música de la Costa Brava, per iniciativa de Josep Ensesa, oncle de Xavier Monsalvatge, casat amb una germana del seu pare; es feien dos o tres concerts a cada convocatòria, que tenien lloc als jardins de "Senya Blanca" cedits per Josep Ensesa, on varen arribar a comparèixer artistes com Montserrat Caballé, Victòria dels Àngels, Teresa Berganza, Cassadó, l'orquestra de cambra d'Hamburg, d'entre molts altres, i on es van interpretar algunes obres de Xavier Monsalvatge, les *Canciones Negras* i el *Poema Concertante*.

Xavier Monsalvatge va fer un seguiment dels festival durant els anys que va durar, i en els seus articles afirma que la